

Ese de dñe ori in septembra: Joi si Domineca; era cindu va pretinde importanță materialor, va fi de trei său de patru ori in septembra.

Prețul de prenumerare:

pentru Austria:

pe anu întregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 fl. v. a.
" patru	2 fl. v. a.
pentru România și strainatate:	
pe anu întregu	12 fl. v. a.
" diumetate de anu	6 fl. v. a.

Prenumeratii se fac la toti dd. coran-
dinti ai nostri, si de adreptul la Redactiune
Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa
si corespondinte, ce privesc Redactiunea,
administratiunea seu speditură; căte vor fi
nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime
nu se vor publica.

— XXX —

Pentru anunț si alte comunicatiuni de inter-
esu privat — se respunde căte 7. cr. de
linii; repetările se fac cu preț scăditu.
Prețul timbrului căte 30 cr. pentru una data
se anticipe.

Invitat de prenumerare

la

,,ALBINA."

Apropiandu-se lună lui iuliu, cindu
tote abonamentele de pre semestrulu primu
si trimestrulu alu doilea espira, provocămu
cu onore pre toti domnii prenumeranti ai
nostru de acăta categoria, sè grabescă a-si
renoî abonamentele, pentru ca sè nu finiu
necessitati a li intrerumpe espedarea foiei;
cu o cale provocămu pre toti căti ar dorii
a intră in numerulu prenumerantilor si
celitorilor nostri, sè binevoiesca a ne ono-
rá cu prenumeratiuni noue. —

Programul nostru si modulu de
aperare si desvoltare alu acelui in fóia
noastră sunt — cum credem, destulu de
bene cunoscute Publicului romanu in-
tregu.

Interesulu specialu ce fóia noastră
are sè ofera natiunei in celu mai de apró-
pe periodu de timpu, este a supr'a per-
tractarilor de impacatiune cu Serbi in
Carloveti, si resultatele si — epochalele
consecintie ale aceloru pertractari, cari
— desă nu succesera in deplinata dupa
dorint'a si starint'a nostra, totusi sunt
calificate d'ni completă ierarchia na-
tională ortodoxă, si prin acăta natiunea
— cu vre-o 50 — 60,000 de fii pré amati,
cari de multu se considerau ca perduți
pentru ea, si d'a estinde influenti'a si cul-
tur'a romana spre tienuturi, unde de unu
secul si mai bine romanismulu a fostu
sugrumatu de totu!

In Foisióra avemu se incepemu a
publicá una novela istorica mai lunga de
unu interesu nespusu si de o frumsetia
incantatoră.

Preste totu „Albina,” pre cătu mo-
destele poteri ni vor iertă, are sè devina
din ce in ce totu mai multu corespundie-
toria scopului ce si-a prefis, si — déca
pan' acumă multi ni se plansera si caira
că n'au urmarit'o regulatu cu atentiu-
ne, credem, că — si mai multi se vor
caj cei ce in urmatoriulu semestru vor
trece-o cu vederea.

Pretiurile remanu si mai departe
cele moderate, ce se vedu in fruntea foiei,
si — recomandămu si asta data trami-
terea banilor prin avise său asemnate
postali, cari oferu tote doritele inlesniri.

Redactiunea.

— XXX —

Pesta, in 1. iuliu n. 1871.

Dupa scirile ce avemu din Carlove-
ti, Delegatiunea romana întrăga petrecere
acolo si — mai in tota d'a tiene confe-
rintie lungi cu cea serbescă. Ea dejă a
discutatu tote punctele controverse si in
multe privintie a aflatu deslegarea dori-
ta; in unele principali insa, a nume in
privint'a manastirilor, in privint'a des-
daunarei pentru resiedintele si averile
comune din Temisióra si Versieti — nu
s'a potutu impacă; ba nici in privint'a
partii din fondurile din Carloveti n'a
potutu ajunge acea multiamire la care
contă ca de sicuru. — Mercuri si joi a
fostu sè se incheie activitatea in Carlo-
veti si celu multu pre ieri se parasesea
Carlovetinu, lasandu acolo numai pre
presedintele si referinte pentru a stilisa
actul: finale cu serbii impreuna, carele
apoi se va supune aprobarei sinodelor
eparciale din Aradu si Caransebesiu,
pentru care scopu a este sinode probal-
minate vor fi convocate cătu mai curendu-
la o sessione straordinaria. Dupa sta-
toriile din Carloveti este — precum ni
se serie — sè se desvole o mare si rape-
de activitate in privint'a comunelor
amestecate, astfelu, incătu pana la fini-
tul anului curint — tote căte numai
se potu desparti pre cale conveniunala,
sè sia despartite, ér in privint'a cestiu-
nilor ne-impacaveri, sè se incépa pro-
cesele necesarie. — Atât'a asta data pen-
tru — spiretelor ce privesc cu
ingrigire si chiar temere spre Carlo-
veti. —

Tare, avuta, potinte tiéra a fostu
Francia, cea mai poterica dora pre fa-
ci'a painentului — pana n'a fi nefericita
prin infioratoriu resbelu. Resursele ei
nesecabili, vengiositatea poporului fran-
cesu s'a dovedit astadi mai multu de
cătu veri o data, candu in căteva ore
subscriptiunile pentru „imprumutul de-
liberatoriu” — cum i dicu francesii, po-
strecura dōue miliarde si diumetate, —
ba dupa cum anuncia o scire telegrafica,
intregul imprumut de cinci miliarde
ce are Fracia sè le platescă Germaniei
— sè se fia esoperatu mai numai de sub-
scriptori din Fracia! Acestu resultatu
a produsu asia dicendu o sensatiune in
Europa, si lumea érasi privesce spre
Francia, o admira — si cu totu dreptulu,
pentru resursele ei. O tiéra care dupa
miile de loviri ce le pati ea in gigante-
culu resbelu; o tiéra care la incheiarea

acestui asurisitu resbelu se decretă de
morta prin tratatulu de pace, éra acuma
dede probe nedubitabili că nu e morta
ci că suffetulu ei nici in abisulu neferi-
ciri nu desperéza ci s'aventa de nou
spre lucrare, o astfelu de tiéra cum este
Francia, fora parochia sub sōre, in fer-
acie intocmai ca astadi in nefericire, —
nu pote se péra; nu — ea, presupunendu
pace interna si regim republicanu, in
scurtu timpu se pote reculege si intarí
pentru a dā de nou peptu cu trufasiulu
némtiu si a-si resbună, căci santa este
resbunarea ei.

Intr'aceea insa pre langa condam-
narile ce le esecuta tribunalulu mar-
tialu care ieri si incepù functiunea — mai
essiste si reulu că rescòl'a din Algeria nu
s'a suprimatu inca, ba — dupa cum suna
reporturile, s'ar totu mai estinde. Regi-
mulu republicanu alu Franciei insa au
luatu cele mai aspre mesuri pentru a pu-
ne capetu insurgentiei fanaticilor arabi,
cari inca vreu se faca si ei o tiéra „nedep-
pendinte.”

Pap'a celu iufabilu din Rom'a in
amar'a sa desparare si in paresirea sa de
catra tota lumea — astépta ca Ddieu sè
faca o minune, căci foră o minune — di-
ce densulu — e totulu perduto. Ca astadi
1. iuliu Santi'a Sa infalibila trebue sè sia
plecatu din Roma eterna căci a fi spec-
tatore alu splendidei festivitati ce vor
arangiá fratii nostri Italiani, dora nu va
voi sè fia! In despararea sa, santulu Pa-
rinu revocandu-si in memoria splendid'a
epocha din mediul evulu, candu domnia
papismulu preste lume si judecadu sta-
rea sa de astadi, i vine sè ié lumea 'u
capu. Dar sic transit gloria mundi! —

Dupa reporturile din Madrid, situa-
tiunea financiară a Spaniei este despar-
toria, si se dice că acăta tiéra, sfarematu
in basele ei fundamentale, merge spre
vertegiulu de bancrota de statu. Acăta
este consecint'a ultima a regimelor de-
naturate, — nefericirea unui popor, o
dinióra atătu de gloriosu. —

Comisiunea esmisa de ministri-
ulu ungurescu pentru statorirea resie-
dintielor judecialor regesci — serie
„P. L.” — ieri in 30 iuniu si-a impli-
nitu missiunea sa Proiectulu de lege
relativu la acăta causa se va substerne
cătu mai curendu consiliului ministerialu,
care-lu va statori definitivu. List'a resie-
dintielor oficiali de categori'a judeca-
torescă deci se va comunicá municipiu-
lor inca septeman'a viitoria.

Tractatele de impacatiune ale Cehi-
loru cu guvernul austriacu sè aiba unu
resultat fōrte multiamitoriu pentru ei,
cari pentru acăea s'ar si resolvatu a luă
parte in senatulu imperialu; modulu in
care vor sè tramita reprezentantiloru
acolo, remane a si-lu alege ei insisi.

In siedint'a delegatiunei de la 28
iuniu obiectulu discusiunei a fostu port-
foiu dlui Beust cu care delegatiungar-
iei astadata, cu exceptiunea lui Zsedényi —
au fostu indestuliti. Delegatiungari
tienura cu acăta ocasiune discursuri
cătu tote dilele. Deosebita atenționă me-
rita contel Széchen, cu atătu mai ver-
tosu, pentru că densulu insusi a luatu
parte, in persona, la conferint'a de Lon-
dra ce dede freu liberu Russiei pe marea
negră. Dar ce a respunsu luminatulu
conte, ar fi potutu respunde ori si care
laicu care nu e versacu in „politic'a na-
ta”, — respunse adeca că in crisele de-
curve monachi'a n'a potutu face altu
ce decătu — ce a facutu. Dar óre cine
este caus'a atatoru crise ce nelinișcescu
spiritele poporului si amenintia a sgu-
dui tiér'a in basele ei fundamentale, da-
ca nu insusi regimulu, caruia pre langa
tote erorile sale i se incrediura viitorulu
patriei?

De căteva dile in cōcia ungurii n'au
pace nici in somnu de scirile respandite
in fóia feudală „Vaterland” din Viena,
dupa cari regint'a Serbiei ar avea planul
secretu a delaturá pe juncile Milan de
pe tronu si a-lu inlocu cu unu principe
russu de nascere. Daca sunt fundate ori
nefundate aceste faime, nu ne vom incer-
ca a scrutá, destulu că ungurii, ca de com-
munu, candu audu numai de russu, se temu
ca alu bata-lu crucea de tamâia. Istorul
de unde vinu acèle „faime tendențiose” —
precum dicu ungurii, nu pote fi altulu
decătu „esaltatul si fanaticul Mileticu.”
Ori cine sè fia — atăta stă că totu tre-
buie sè fia ceva adeveratu in acăta cau-
sa — căci sumu ese numai de unde este
focu si deci alerga ungurii in tote partile
de se propadescu, — pentru a astă că óre
in adeveru sè fia seriósa ideia „escentrica”
a lui Mileticu seu cumva chiar a lui
Stratiomirovics, care pan' aci a fostu gu-
vernialu. —

In Camer'a Romaniei septeman'a
trecuta sè presentă o petitiune din Jassi,
prin care se cere revisiunea unor legi
din constitutiune. In acestu pasiu alu
cetatiilor din Jassi, cei preocupati si
cei ce credu că constitutiunea tierii

FOISIÓRA.

BAIÉTULU IONASIU.

Ionasiu era unu baietiulu frumosiu, de
doi ani trecuse si mergea pe trei. Candu
veri unul dintre caseni i tindea băt'a, Ionasiu
prindiendu-se de ea umblă ca unul mare. Dé-
ca insa Ionasiu cercă din candu in candu se
umble liberu, fora ajutoriulu băt'e, mergea
cam vîluiégu, din dunga in dunga, par' că voia
sè satireză pre tata-seu, imitandu-i pasii cestu-
ia din acelle mominte in cari venia a casa eu
rachiu pré multu in capu de la jupanulu Itieu.

Intr'un'a de dile baietielsu nostru, des-
pretiindu băt'a ce i se tindea, se luă singuru
si liberu a fugat'la prin casa, elatinandu-se ici
in drépt'a colia in stang'a, pana ce dandu
cu capulu ciocu de unu picioru de me-
sa, facă zupu de pamentu Ionasiu celu draga-
liu. Tiene-te la tiepete, la vaiete si tanguri.
Aao, vaai! „Eca clopotielulu teu, tacă dra-
găcea; carteau ta cea cu tipuri mădure, nu

plange iubite; cauta la calulu teu, sè te joci cu
elu, dar' nu plango, nu plange!” — Tote sunt
in daru, căci nu e modru de a-lu molecum,
pana ce in fine, plinu de dorulu de isban-
da, Ionasiu se scola si batu piciorulu me-
sei, nesciindu că manut'a lui are sè senta mai
tare de cătu més'a; se linise apoi casí cel'a
care a capetatu o satisfactiune.

Inventatur'a.

Acăta povesta — dice Mitru dascalulu
celu betranu carele cetății gazete tieranilor a-
duna'i a-lu ascultă sub umbr'a unui nucu in-
tri'o di de dominică — acăta povesta vi-am-
pus'o ca sè intielegeti disputele ee le auditu
din gazetele nóstre, si sè intielegeti pentru ce
tinerii dau in cei betrani. Intipuiti ve că gaze-
tele nóstre, adeca politic'a natiunei romaneschi,
ar fi o casa mare, séu cum dicu cei carturari:
diurnalistică este o sala. In cas'a mare cauta-
să fia mai multe mese, si aceste mese in
cas'a politicei romaneschi sunt principiale adeca
credintiele nóstre. Déca intra in cas'a ta unu omu
de onořia, i puni pane si sare pre més'a, dupa

obiceiulu nostru din betrani, — éra pre més'a
nóstra din cas'a politicei, adeca pe principia,
punem onoreea nóstra carea va fi buso'a si sen-
tinel'a, adeca arstatór'i a si pazitor'i viitorului
nostru. Aceste mese, adeca principia, sunt
solide, va sè dica sunt tarii tiepene. Be-
tranii nostri ne-au inventiatu aceste principia,
si noi candu privim la densii este casí cum
am vedé principiul intrupatu, adeca casí cum
am poté pipai més'a onorii nóstre nationali,
séu precum dicu cei carturari, omulu repre-
senta principiulu. — Tinerii nostri, cari acum
invétia a umblă in cas'a politicei, mergendu
p'intre aceste mese onorabile si clatinindu-se
candu in cōci candu in coló casí baiétulu Ionasiu,
dau cu capulu ciocu căte de unu picioru de
mésa, apoi se scola aprinsu de dorulu de is-
banda si batu més'a, adeca dau in omulu care
represents principiulu, nesciindu că mai in graba
are se sentia manut'a lora de cătu més'a cea solida.

Asia-dara sè nu se superămu căci acesta
este obiceiulu baietiloru: déca se lovesc'u in
mésa, batu més'a, déca se lovesc'u in captoriu,
batu més'a, déca se lovesc'u in captoriu.

batu captoriu. Acusi vor cresce mari si
atunci vor se umblă fora a se lovii; séu
déca s'ar lovii din nebogare de séma, celu
putinu vor scă se nu bata căci are se-i dora
man'a loru propria.

„Ddieu sè-ti tienă si sè-ti crésca inventa-
tur'a, dle inventatoriu, că bine si frumosu ne
inventi!” — disera tieranii betranului inventatoriu
si asia i dice si cel'a care i-a culesu povestea
si inventatioru de o asediă in scrisore

Isopu de la Vertopu.

Patent'a Imperatului Iosifu II. pentru
stergera jobagiei.

Imperatulu Iosifu II. (1765—1790) si-a
lasatu unu nume bunu at iubitul la popórale din
acăta imperatia (subtragendu elemintele aristocratice) si mai vertosu la romani, cari si
atunci eramu democratasi apesati. Pentru multe
bunatatile lui, pentru reformele mari ale acestui
principie-filosofu, si pentru intentiunile nobile,
romanul' la iubitul si-i onora suvenirea in cătu
nici nu-i vine se pomenescă despre o smintă ce

dupa ideia, si scopulu ei este neschimbabila, — vedu unu presemnu revoluționariu. Dar nu e asia. Ori ce opera omenesca, si asi si constitutiunile statelor, nu sunt croite ca se pote dice perfepte, astfelu, incat se nu mai fia necesariu a schimbă vreodata una parte din ea. Constitutiunea României este liberala, democratica — dar nu e perfepta, e chiamarea corpului legiuitoriu este a creare legi catu mai perfepte si salutarie pentru tiéra, si deci daca cutare parte a tierii sentiesce necessitatea modificarii unor parti din constitutiune, — la cererea acesteia camer'a are nu numai dreptul ci chiar si detorinti'a la luá in discussiune si a cercá daca prin pretins'a modificar se va mai perfeptiuna constitutiunea ca opera omenesca, seu ba. —

Motiunele clericale in Bavaria catolica nu dau pace acestei tieri. Pasirea abatului Döllinger a adus si pe regim in perplesitate, si cu un'a cu doue no-si succéda a descurcă tiéra de confusiunea religiunaria. Unii dintre episcopi — in butulu placetului a publicatu dogma de infalibilitate facendu se res-pandea si inveniatur'a ei; altii cari au tienutu cu Döllinger, sunt escomunicati, si credintiosii din diecesele loru nu se impartasiescu cu santele taine; negarea botezului si a casetorielor face multu valu in Bavaria. Daca regele bavaresu — atatu de iritate sunt dejá spiritele — nu emite o decisiune finala in acésta cestiune, ea amenintia a deveni periculosa pentru tiéra si poate luá o insenitatate politica. Diaristic'a Germaniei de media-nópte, mai vertosu a Prussiei protestante, cauta a profitá d'acésta ocazie, agita contra catolicismului spre a induplecá pe Bavaria a trece la protestantismu pentru ca Germania se sia un'asi nedespărtita si politice se si bisericcesce. Religiunea deci in tim-purile nostre se face de instrumentu — pentru scopurile politicei.

Orade, 30 iuniu n. 1871.

(Nisuntie nationali in municipiu. Teatrul nationalu.) Romanii din Orade avura domineca o conferinta a se contielego cum vor se proceda la reorganizatiunea acestui munici-piu pentru a salvá interesele natiunali. Conferinta decise a se conchiamá o adunare generala a tuturor romanilor din comitatul pro-d'a de 1/13 iuliu aici in Orade. Totodata alé-se o comisiune de 11 insi, carea se faca unu elaboratu de dupa care romanii din acestu comitatul se se constituie intr'o corporatiune na-tiunala pentru privilegiarea intereselor si validitarea pretensiunilor natiunali. Elaboratul se va asterne adunarii generali. Conchiamarea la aduare, nu s'a publicatu anca, dar sperumea o veti primi curupdu.

Totu in 1/13 iuliu va fi aici societatea teatrala a lui Pascali din Romania. Va dă do-ue representatiuni, a nume joi in 1/13 si vine-ri in 2/14 iuliu. Asceptam se vina romani multi si din juru a gustá placerile artei romanesce caror'a li ducem dorul de atat'a timpu, a ni face unu picu de facia naintea strainilor

si se se acopera spesele. Se implementu teatru si se se acopera spesele; deca vom poté satisface acestorou doue privintie, avemu speranta in dreptatita cumca Mus'a acésta romana, si cu ea unu faptoriu potinte ali culturei nationali, de acum va se vina si se influintieze aceste pre la noi, unde intr'adoveru suntu cu totii ca e lip-sa de urgintia.

Serbarea de la Putna.

Timpulu, ce a nascutu in junimea romana ideia, ca natiunea intréga se celebrede pe momentulu eroului seu Stefanu celu Mare asta serbare maréti, este pana acumu unu *unicum* in istor'a cea atatu de trista a nefericitului poporu romanu. Sembure'e acestei idei este unica spirituala a acestei natiuni despoiate. Serbarea acésta va fi unu punctu curat si luciosu in cronic'a romana, carea nu e nimicu alta de catu unu registru de intrigi, tradari de patria, egoismu si nepassare. Cine crede cumea eu sum unu pesimistu seu colordiu in adinsu colori refavorabile istor'a romana, iec in mana o consegnare ce enumera anu dupa anu inten-plarile cele mai insemnate din istor'a romana, si mi va dă dreptulu. Partide de boieri se vin-deau pre sine pe intrecute si patri'a dusimani-loru nostri.

Contilegerea fratiésca a tuturor Romanilor in privinti'a medilócelor pentru preventie si indepartarea periculelor, de cari e ame-nintiata natiunea romana prin pusetiunea sa intre popóra straine si isolarea de cele lalte popóra romane; consultari pentru inlesinare cultrei si a sciintiei, a armelor celoru mai poterice pentru sustarea ori carui poporu, e tint'a carea nisuesee junimea romana. In favorulu acestei intreprinderi se facura anulu trecutu colecte de bani, si a nume contribuirile cele mai frumose se facura in provinci'a cea mai mica si mai neinsemnata intre provinciile romane, in Bucovina. In urma sun'a adunata era suficiente. Dar o parte din ea s'a perdu, nu prin vin'a junimei vienene, caci ce a potutu ea se faca de catu se dee banii in o cassa de feru? Si poate se fia vin'a ca ea a preferatur cass'a unui *barbatu romanu* facia cu cass'a unui *jidanu* spre exemplu? Si cum potea crede junimea ca e cu potintia se se afle unu barbatu romanu, carele se abusesie de increderea pusa in elu fora sfél'a ca se desonoréda pre sine si pre ai sei priu acésta fapta rusinosa nainte natiunei intregi? Cum potea crede junimea ca elu se fia in stare a atacá colect'a facuta de intrég'a natiune spre unu scopu atatu de santu? Cum potea presupunu junimea romana atata lipsa de pietate? Si éta ca omulu acel'a a comis u acésta crima terribila si elu nu s'a impuscatu, nu s'a spandjuratu, elu e inca in stare se prefera vieti a acestei rusine de sacrilegiu! Si ce facu ceialalti domni Muresianii, cari nu desparuru din ochii natiunii si despre cari nici nu se dice ca s'au spandjuratu, nu canta ei — va intrebá cetitorulu — se acopera acésta rusine? Nu, celu putienu pan' acumu nu. Comitetul centralu din Viena s'a adresatu catra parintele dis-parutului, dar' Dsa nu a tienutu de trebuinca su-se-i dee vr'unu respunsu. O alta familia de catu cea a Muresienilor ar si restituuitu sum'a pierduta si ar si acceptat portarea procesului. Desi Muresienii nu o facura acésta, totusi voimu se speram ca Dloru vor restitui comitetului cen-

tralu celu putienu a trei a parte din banii pierduti naintea serbarii, voimu se speram ca comitetul centralu va fi insciintiatu in scurtu timpu despre acésta; ar fi pré tristu, ar fi fora exemplu in istor'a poporelo-u, deca domnii Muresianii ar tacé si mai deparo cu pana in diu'a de adi.

Neesplicaveru este si fenomenul, ca diuariile romane, cu exceptiunea bravului "Romanulu" din Bucuresci, n'au scrisu din partea loru nici in anul trecutu nici in anul acesta vr'o iota despre serbarea de la Putna. La unu altu poporu nu s'ar poté intemplá acésta. Acestei fenomenu dovedesc catu de putienu semiu si sensu natiunalu posiedomu noi Romanii. Ati vediutu, dloru redactori, catu vuitu au facutu dñariele germane — chiar si cele au striace foru se eugeto la Königsgrätzulu din 1866 — cu serbarea victoriei germane si nu ati inveniatu nemica de la ele! Séu nu merita Stefanu celu mare se fie la noi celebratul celu putionu ca regele Wilhelm la Germani? Timpulu este scurtu si s'ar cuveni ca diuariile se preparedie publicul pentru serbarea lui Stefanu, dar' nu se cuvinte ca densele se fia preparate prin publicu spre a scrie ceva despre serbare.

Trecendu la scalde prin Viena, am avutu ocazione de a conveni cu mai multi juni romani si cu cativa membri din comitetul centralu. Junimea decise in o adunare generala de a face serbarea cu medilócele ce le are, apelandu din nou la contribuirea publicului, convinca fiind ca publicul intelegerintu va lasá se triunfie die abusulu negotiatoriului Muresianu seu poté mai bine disu, intemplarea órba a supra' ideei. Medilócele in bani, ce le posiede astazi junimea sunt 170 fl. la d. Teclu, 46 fl. (pare-mi-se) la cassariulu comitetului centralu si vro 500 fl. la redactiunea "Curierului" din Jasi. Se vede lucrul ca aceste medilóce nu ajungu. Dar' junimea nu e predominita de lucru si luciu esterioru ci de semtiumentul limpede si curatul ca radia' s'orelui, carele diace in inim'a si pieptul ei, pre acésta-lu va jertvi ea pe mormentul lui Stefanu celu Mare neposiediendu nemicu alta. Junimea romana e decisa de a calatori cu desagi in spate — ca in 1848 — la mormentul eroilor romanu la casulu, daca nu va fi sprigita de publicul romanu.

Dar' nu potu se credu ca publicul romanu va lasá junimea foru vr'unu sprijinu. Acésta ar fi pentru publicul nostru unu atestatul de paupertate pré mare, nu de paupertate materiala ci Dupa cum am vediutu din actele comitetului centralu contribuira anulu trecutu Bucovinenii sumele cele mai mari. Mai mici au fostu quotele contributorilor din Romania, ér ale celor de sub coro'a Ungariei — afora de vr'o trei exceptiuni — de totu neinsemnate. Bucovinenii si Transilvanenii sunt sub regime straine, cari nu cauta se imbunatatiés: starea poporului romanu, ci din contra se-lu tienu in intunerecu ca asiá mai usioru se-i pota rapí nationalitatea, se-lu pota germanisá seu magiarisá. Bucovinenii si Transilvanenii trebue singuri se si infinitiedie s'oli etc., unii contribuiescu la fundatiunea pumnulena, altii la fondulu pentru inluiintarea academiei de drepturi si a teatrului romanu. De totu iu alta pusetiune se asta Romanii din Romania libera, ei nu au neci fundatiunea pumnulena neci contribuirii pentru infinitire de

Craiu Apostolescu, Archidux a Austriei. Dux a Burgundiei, si a Lotaringiei, Mare Dux a Etruriei, Mare Principu a Transilvaniei, Dux a Mediolanului, Mantovei, Parmei etc. Comitu a Hapsburgului, a Flandriei, Tirolului etc. etc. Cu acestea facem insciintiare Tuturor caror'a se cuvinte: Noi de la inceputula Stepaniei Nostre spre aceea ni-am diresu Cugetulu, si Parintesc'a Sergintia, neostenit'a Portare de Grige, si tote Nevointiela spre acésta ni le-am intorsu, ca fericirea Némurilor celoru supuse imperatiei Nostre, dupa putera se o sporim, si se o asiediamu, nefacandu nici o deschilinire, se o sezbire intre statu, si sorte; intre Nému si Lege. Insa cunoscendu Noi, cumca spre dobândirea acestui sfarsitu forte multu ar folosi mai buna Lucrarea Pamantului si Desceptarcia Stradanie, si cumca acésta intr'altu chipu nu s'ar poté dobandi, foru ca Slobodirea fecielor, seu Capetelor, carea fiese carui omu de la fire e data, si si din partea Statului de obsce se cade, incat si despre Coloni, de obsce se se asieze, si proprietatea Lucrurilor, in catu aceea Colonilor

academii etc. si totusi concurgu statu de slabu cu midilócele loru cele atatu de bogate in favo-ru serbarii de la Putna. Voimu se speram ca dloru in anulu acesta, candu are se se realisie serbarea sub ori si ce imprejurari, nu se ver lasá intrecuti chiar de miculu numeru de Bucovineni in o causa atatu de nationala ca acésta. — Dr. St. Cretescu.

Tudor Vladimirescu.

Tudor Vladimirescu este liberatorele Romaniei de sub jngulu lipitorilor din Fanaru, ce impilara unu secolu natiunca romana si stórsara sucul vitalu.

Tudor Vladimirescu este creatorele epocii de renascere, de manifestarea simtiului na-tiunalitatii, care ardea nabusitu in inimile romanesce.

Tresara dñare sufltele nóstre la aducerea a minte de acestu lucéferu neperitoriu.

In 4 iuniu, anulu curiate, se implinease o diumetate de secolu de candu puinu de leu alu Olteniei, Domnul Tudor Vladimirescu, representantele Romanatii in timpii de impila-re si de jafu, mori asasinatu misilesce p'o lunca de langa Tergoviste de catra eteristii ipsi-lantesci.

Inspirata de martiul scopu ce si-a pro-pusu, junimea din societates Romanismulu in-treprinse serbarea memoriei valorosului erou, si domineca, 6 curinte se facu de catra a ésta societate pentru prim'a éra pomenirea martiru-ului de la 1821.

Cotrocenii fu loculu unde ostile lui Tu-dor poposira la ajungerea loru in Bucuresci: campulu Cotrocenilor fu dara alesu pentru serbatoreea comemorativa.

Unu vastu cortu de verdétia, impodobitul cu numeróse stindarde tricolore ce falsaiau la adierea usiora a ventului, atrageau din departare privirele, prin frumeti'a potrivirei si prin escenitatea pozitiune ce ocupá in crescentul dealului, intre spatiulu de la siosea la monasti-re si la depositul de ierbaria.

Portretul pandurului-erou, incungiu-ratudo magnifica cununa de flori si asiedatu intre trofee formate de drapele, cuprindeau cu petrundietoriile-i priviri intrég'a asistintia. O tribuna pentru vorbitori si mese longitudinalne formau modestulu interioru alu pavilionului.

Serbarea, conformu programului discutatutu si adoptatutu de adunarea generala a societatii, incepù prin servitiul divinu, pentru pomenirea eroilor romanii si in specialu pentru a martiru-ului Tudor Vladimirescu.

Dupa santirea apoi si dupa sfersirea ser-vitiului religiosu, se rostì rogatiunea intitulata „Dumnedieul nostru“ compusa de junele no-stru poostu dlu I. Lepadatu.

Presedintele societatii pronunciò apoi unu scurtu discursu de ocasiune, dupa care apoi d. G. Missailu facu tabloulu epocci de degradare, careia pandurul dia satul Vladimi-ru se sculà ca se-i puna capetu, espunendu cu erudituinea adeveratului istoricu sfersitulu de martiru, mortea atroco ce susori marinimosulu erou.

D. George G. Tocilescu releva marea insemnatate a solemnei serbari ce se sevor siá, er d. N. V. Scurtescu espuse caracterulu fe-tivitatii si mobilele ce determinara pe societa-

o facuse Imperatulu in privinti'a intereselor o facuse Imperatulu in privinti'a intereselor nóstre ierarchice cu serbii. Aci ni e vorb'a inca despre un'a dintre reformele mari ce le inten-tiună Imperatulu, adca despre stergerea io-bagie.

Imperatulu emise o patenta pentru ster-gerea iobagiei. Istoriografi pomenescu de asemene patente pentru alte tieri, buna óra pentru Moravia, dar nu mi'sa intemplatu se cetescu si de cutarea pentru Ungaria, caci, bagu de séma, la noi istorografi'a era asideria privilegiul classelor domnitórie. Cu atat'a mai placuta mi-a fostu suprinderea candu capetai a mana o asemene patenta, tiparita in limb'a romanescă, cu cirilice. Am crediutu ca voiu face placere oo. cetitori, dand'o publicitatii, caci putieni o vor fi cunoscend'o; la tota intemplarea este unu actu istoricu ce trebuesce reimprospetatu mai ver-tosu in faci'a celor a cari si-aróga cumca densii au nascutu si au essecutatu la noi ideia eliberarii braciilor muncitórie. Am capetatu acestu actu, in originalo, de la parintele Damascenu Serbu, preotu romanu or. in comun'a Girisiu cea

de langa Tinca (in cottulu Bihorului). Pe actu in frunte e scrisu „Ókrös,“ numele unei comune de aici, carcia bagu de séma i se menise acestu exemplariu de patenta. Santi'a Sa P. D. Serbu mi-a spusu din traditiune cumca asemene esem-plaria se impartise la tote comunitate, dar curendu dupa impartire le-au culesu oficialii comitatensi, impunendu fie-carei comune de strena de torintia se dee exemplariul seu. Familia S. Sale a facutu ce a facutu de n'a datu acestu exemplariu. Ce inséma curendu in traditiune? nu scim, dar scim ca Josifu a morit la alu 5. anu dupa emiterea acestei patente, si ca nainte de móre 'si retrasese tote reformele.

Reproducem aci cu litere acea patenta romanescă, din carea dintele timpului a rosu numai unu cuvintu, a caruia lacuna noi la loculu seu o insemnámu cu punte:

Noi Josifu alu doilea cu darul lui Dumnedieul alesu a Romanilor Imperatru pururia Augustu; a Germaniei, Ungariei, Boemiei, Dalmatiei, Croatiei Slavoniei etc.

Craiu Apostolescu, Archidux a Austriei. Dux a Burgundiei, si a Lotaringiei, Mare Dux a Etruriei, Mare Principu a Transilvaniei, Dux a Mediolanului, Mantovei, Parmei etc. Comitu a Hapsburgului, a Flandriei, Tirolului etc. etc.

Cu acestea facem insciintiare Tuturor caror'a se cuvinte: Noi de la inceputula Stepaniei Nostre spre aceea ni-am diresu Cugetulu, si Parintesc'a Sergintia, neostenit'a Portare de Grige, si tote Nevointiela spre acésta ni le-am intorsu, ca fericirea Némurilor celoru supuse imperatiei Nostre, dupa putera se o sporim, si se o asiediamu, nefacandu nici o deschilinire, se o sezbire intre statu, si sorte; intre Nému si Lege. Insa cunoscendu Noi, cumca spre dobândirea acestui sfarsitu forte multu ar folosi mai buna Lucrarea Pamantului si Desceptarcia Stradanie, si cumca acésta intr'altu chipu nu s'ar poté dobandi, foru ca Slobodirea fecielor, seu Capetelor, carea fiese carui omu de la fire e data, si si din partea Statului de obsce se cade, incat si despre Coloni, de obsce se se asieze, si proprietatea Lucrurilor, in catu aceea Colonilor

dupa lege se cuvinte, scutita, si intarita se se fua. Pentru acestu sfarsitu dara voimu, si poruncim, ca acestea Punturi, ce Urméza; Legi de obsce se se fia, si spre a tutu-oru Cunoaciintia de obsce, si indreptare, in tote locurile se se vestesca.

Antei: Sórtea Iobagésca, in catu aceea de Coloni pana acm'a supt vecinica supunere, si de unu locu legati ii tineea, de aici inainte de totu o stricámu, si o stergemu, nici voimu ca Numirea: Iobagiul intru acésta intielegere mai multu se se pomenescă, si pentru aceea pe toti si po fiesce cari Coloni, ori de ce Nému, seu Religio vor fi, in catu e despre feciele seu capetele sale, ii numim a fi de aici inainte 6-menii de umblare sloboda, si poruncim, ca pre-tutindenia ca aceia si se aiba, si se se cunoscă; mai alesu ca si Legea firei, si folosulu Bunu de obsce acésta si indémna, si poftasce; De unde urmeza, ca pentru acésta trebue se incete tote Legiuiriile despre rescumperarea Libertatii, seu a Slobodieniei.

A dô'a: Voimu a si slobodu fiesce carui

te a alege diu'a, anula si loculu in care se i se pomenesca memor'a.

D. Grigoriu G. Tocilescu facu apoi biograf'a nemuritorului erou si, cu colori vii, intr'un stilu energetic si atingetoriu, facu cu atata caldura apoteos'a Vladimirescului, in catu intrég'a adunare, adencu emotiuuata, isbucnì in aplause entusiaste.

Sadaugemu apoi la acestea dulcea melodia a arielor natiunale, essecutate de muzica gardei, sub conducerea distinsului maestru d. Cratovill; naivitatea si simpatia atentiuuie cu care multimea de popor, adunatu de prin pregiurul Cotrocenilor, asculta aceste narratiuni ale unui trecutu de vitejia; s'adangemu vesel'a si bunavointi'a, spontaneitatea si naturalu danturilor si horelor romanesci, sadaugemu frumuseti'a timpului si comoditatea localitatii, si ni potem formá o mica ideia despre modulu cum se petrecu serbarea societatii Romanismulu.

La frugal'agustare ce 'ntruni pe membrii societatii, se 'nchinà de numerose ori pentru marii barbati ai natiunei, ca Georgiu Lazaru, amicul lui Vladimirescu; pentru revolutiunea din 3 (15) maiu 1848 in Transilvania; pentru limb'a si cantecele romane, pentru desceptarea simtiului de natiunalitate, pentru raspandirea instructiuniei in poporu etc.

Dupa declamarea poesiei „Junimea romane,” compusa totu de dlu Lepadatu, serberea oficiala se termina, insa ea tienu pana s'r'a, candu d. Satmari binevoi a fotografá multimea adunata in facia pavilionului si aspectulu intregei serbare. Pana in noptata lautarii cantau, si danturile si horele se 'nvàrtiau pe campia.

Astfelu se celebra acésta frumósa di de amintire despre valorosulu barbatu, pomenire santa a gloriosei sale 'ntreprinderi.

E si timpulu.

Déca n'avemu alte monuminte care se ne aduca a minte de eroii si martirii natiunei, se facem celu putinat atat'a, ca piòsa recuno-scentia pentru maretiele loru fapte! (Rom.)

Discursulu de deschidere

alui dlui B. P. Hasdeu, Presedintele societati "Romanismulu", la serbarea pe campia Cotroceni in memor'a lui

Tudoru Vladimirescu.

Domniloru!

Am ascultatul servitiulu divinu in memoria lui Domnu-Tudoru.

Misicatu impreuna cu Dv. de accentele religiunieii, se-mi permiteti a incepe si eu prin cuvintele Evangeliului.

Mantitorulu a disu: „rodulu esse din grauntele colu putreditu in pamentu.”

Acésta invetiatura se aplica d'o potriva la omu si la planta.

Vitoriuu unei natiuni resare din cada-vrele strabunilor.

Nici o data Romania nu va scote din sinulu seu flori si pome, daca nu va sérbe mai antaiu meduv'a poterii si a vortutii, succul iubirei si alu sacrificiului, aburulu sanguelui versatu pentru tiéra, din mormintele acelor, cari s'au facutu pulbere pentru ca se ni lase nòa' susfletulu.

Grauntii cei putrediti in pamentu ai né-

mului romanescu, sunt ósele unui Mircea, Stefanu, Mihaiu, Grecénu, Mironu, Costinu, Hora, Sincainu, sute si mi.

Acésta este cimitirul, in care din semint'a cea ingropata a inteleptiunei si a barbatiei stramosiesci, déca ni vomu dà dulcea ostensia de a mai miscá din candu in candu uitatoare brasde, séu celu putieni cátu un'a din ele, va infiori o noua Romania.

Éca ceea ce ne-a intrunitu astadi.

Am venit aci pentra a sgandari lespedea funebra a lui Domnu-Tudoru, scaparandu din grauntele celu putreditu alu martirului ideii natiunale o neperitoria schintéua de viézia curatru romana!

Sunt acum tocmai cinci-dieci de ani si tocmai pe acesta campia a Cotrocenilor, capitaniul pandurilor de peste Oltu strigase din baerele in mei: alu Romanului este ciubulu romanescu si numai alu Romanului!

Elu cadiu, cadiu victim'a sublimului tipetu de renascere, cadiu prinosu de resecumperare pe altariulu natiunalismului, dar n'a cadiu singuru, ci tragendu in prapastia cu densu dominatiunea cea venetica a Fanariotului!

Cu anulu 1821 se incepe istoria moderna a Romaniei; cu anulu 1821 se curma vécu nostru de medilociu, periodulu de intunerosc, epoca de rusine sub jugulu plaçintarilor din Tiarigradu, unu lungu secolu de palme pe din'a icôna a lui bade-Traianu; cu anulu 1821 se redestépta din dureros'a-i letargia consein-tia natiunala a ramurei latine de pe tierii Dunarii.

Ceea ce s'a facutu de atunci si pana astadi, — trecu pe de a supr'a.

Nu voiescu a turnáveninu mustrarilor in cup'a acestei serbare, pe care asi doru din totu adenculu susfletului se devina cátu mai curendu o hora de impacare a intregului popor romanu, incátu numai lips'a de mediloci a potutu impadece societatea „Romanismulu” de a chiamá pe toti de acel'asi nume si de aceca-si limba la agapea infratirii natiunale sub gran-diós'a umbra a lui Domnu-Tudoru!

Ori-catele rele se fi stracuraturu dupa 1821, simtiulu romanescu nu se mai stinge.

Inchipuiti-ve, domniloru, ca acésta intin-sa campia ar fi acoperita cu stoluri de locuste.

In locu de verde vi s'ar paré ca vedeti numai negru.

Ei bine, multiumita anului 1821, eu nu m'asi spariá nici chiar atuncia

Locustele sunt mari, dar sunt putiene alaturea cu nenumerate fire de érba, si aceste nenumerate fire de érba sunt Romanii.

Locustele cutropescu, mananca, distrugu, dar nu si radecin'a, si acésta nemuritoria rade-cina este Romanismulu.

Locustele sunt mari, cutropescu, mananca, distrugu, dar se gasesce totdeun'a, la unu momentu predestinatu, cátu unu plugariu ca Domnu-Tudoru.

Se traiésca Romanii!

Se traiésca Romanismulu!

Se traiésca memor'a lui Vladimirescu!

(Apause entusiaste.)

Unde vomu ajunge?

Pe falniculu drapelu carele astadi cu mandria salfaie in medilociu Europei stà scrisu: „sciintia si cultura.” —

Acésta este devisa tuturoru acelorui popoara si natiuni cari voiescu a si asigurá venito-riulu, — voescu a fi mari, tari si fericite.

Sciintia si cultur'a desparte pe omu de omu, pe poporu de poporu; sciintia si cultura! sublime cuvinte! poterice si neinvinsse arme, insantea caror'a ori si ce potere brutalu se va topi ca cér'a de facia focului. Si unu poporu numai atunci este cadiu si invinsu, candu va fi invinsu prin aceste arme, tote alte triumturi si invingeri cascigate prin poterea brutalu ori alte mediloci condamnable, sunt numai momentane — si resbunarea cu atat'va fi mai amara.

Tôte poporale si natiunile emulézia intru-maintarea sciintielor si a culturei. Si óre noi romanii ce facem? cum stàmu? — nu facem nímica, stàmu cátu se pote de reu.

N'avemu ce ni ascunde rusinea, — morbulu de care patimim, trebuie descoperit si spre a ne tamadui de elu, se intrebuintămu medicamentulu necessariu.

Scimu in ce stare erau — strabunii nostri de odinióra, candu tota lumea tremurá inaintea loru, si erau in culmea fericirei si a gloriei, insa care marire stà pre pamentu neschimbata?

Nici unu poporu de pe facia pamentului n'a suferit atat'a ca si poporulu romanu, si mirare cum n'a perit. Trecutu-am prin focu si prin apa si din tote ne a mantuitu pre noi Domnulu. Insa pocalulu suferintelor nòstre nu este inca plinu. Noi vomu mai avé a suferi inca multu, si esistint'a nòstra acum mai multu ca ori si candu este puse in cumpena — de a fi — séu a nu mai fi.

Fericie de poporulu pre carele mirele ilu-va asta priveghiandu — proveditu cu unu de lemn in candelete sale! — — acela va intru cu mirele si se va desfatá la pomp's'a mésa Européna.

Sciintia si cultur'a numai ni potu salvá venitoriulu si esistint'a. Si noi — dorere, a-venu putiene arme de acestea. Acésta insa nime nu ni o pote imputá luandu in consideratiune trecutul nostru celu atat' de vitregu.

Si de candu catusiele ce de seclu ne ape-sara, de candu acelea cu anulu 1848 au mai slabit uincat'va — am fostu ceva mai „de-strinsi” — caci liberi de acelea nici astadi nu suntem de totu, — de atunci am inaintat destul, ba asiá dicendu am facutu minuni in progresu spiritualu, dar materialminte nu numai ca n'am inaintat nici unu pasiu, ci am scapatatu cu totul si astadi mane suntemu devéniti la sépa de lemn — si a luá lumea in capu — si atunci, firesce, spiritualminte inca nu vomu mai poté inaintá.

Eu de asta data voi vorbi numai despre comitatulu nostru alu Zărindului, — si in specialu despre cerculu Halmagiu, si voi areta causele — din cari si cátu de tare am scapatatu materialminte.

Sunt mai multe cause.

1. Suntem ingreuiati cu atatea dari, in-cátu nu mai scimu unde pleca capulu. Diet'a tierii si guvernulu — votézia la milioane — pentru bulevardu si infrumusetarea orasialorloru etc. etc. fora de care tier'a si deosebitu noi romanii potem fi, numai sburdatiloru li trebuie de acestea.

2. Poporulu este dedat la beaturi pline de veninu — si cátu si mai cátu blastemati de

ale gidaniloru; 'si papadescu banii, 'si strica sanatates, perdu dilele de lucru — care li aducu nespuse daune. Vediendu-le acestea Comitetulu comitatensu, aduse conclusulu „ca toti cei ce se afla in birtu in domineci si serbari, naute de biserică, precum si in dilele de lucru, se vor pedepsi cu tota asprimea, nu altcum si birtasii.” — Ei bine, aceste dispositiuni sunt frumóse — dar numai vorbe góle scrisa pe hartia, — caci nime n'are grige de ele. Aici la noi, unde avemu oficiali mai toti romani, s'ar accepta se se faca tote cele posibili pentru delaturarea acestei rane atat' de pericolose; — dorere insa, esperinti'a dovedesc că toti sunt nepasati, toti se interesedia numai de — interesul loru privat, de iubit'a si scump'a loru persona, — de natiune nici ca li pasa.

3. Administratiunea si justitia — pe cátu se pote de rea, si nu ne-am mira candu am avé nesce oficiali straini.

Daca cineva are unu procesu cátu de bagatelu, acestea nu se spravesce cu anii intre-gi spre marea dauna a ambelor parti litigante, caci abiá la diumetate de anu se pune terminu de pertractare.

Se pertractédia apoi ce se pertractédia. — si daca nu sunt martorii de facia, se pune altu terminu pentru ascultarea loru — ér cam la diumetate de anu; — daca neci acum nu vinu toti, — inca aprópe diumetate de anu, si dupa ce in fine s'au ascultat toti, — pana la pronunciarea sentintiei mai trece diumetate de anu — ba si unu anu; — pana ce sentint'a se esecuta inca mai trece unu anu, si asia docurgu procesele, ori cátu de bagatele, cu anii intregi. Consecint'a acestei tandaliri de procese indatinate si sistemate in Ungaria constitutiunala — este daun'a necomensurabilă ce o sufere bietulu poporu. Cine nu-mi va crede si va voi a me combate — binevoiesca a esi cu numele in publicitate si eu i voi respunde totu cu sapte — dintre care unele m'au atinsu si pe mine.

4. Locurile pe la noi sunt muntose si fora gunoi — neroditórie, in cátu o parte mare din poporu e silitu se ocupe cu cátu o specu-latiune, dar nici aci nu se fericesce, caci speculatoriulu are lipsa de bani, si romanulu n'are bani. Astfelu de unu timpu incocea este silitu a se imprumutá mai totu de la oficialii nostri caror in 3—4 ani au devenit capitalisti prin interesele esorbitante ce pretindu de la germanii imprumutatori.

Daca cineva are lipsa de 50 fl., se duce la cutare oficialu de acestia si numai cu multa greutate i capeta pe langa interesu de 4 fl. la luna, si asia la anu dupa 50 fl. solvesce interesu de 48 fl. sunt casuri inca unde dupa 50 fl. pe tota septembra se solveace cátu o mesura de cucurudiu séu 2 fl. — intr'unu anu dupa 50 fl. capitalu — interesu de 96 fl.

Ei bine, trece unu anu, dlui creditore i trebuesc banii, si daca bietulu detorasiu nu-i are de locu, mi ti-lu împresuédia; — ce va mai tardiu, bietulu omu trebuie se solvésca cu interesu, cu spesele procesuali, cu cátu si mai cátu, in locu de 50 fl. — 150—200 fl. si unoru economi caror n'au atata avere mobila — li se vine cas'a, si pamentulu. Bietii parinti cátu cu 4—5 prunci remanu sub ceriulu liberu, plangendu ca vai de ei! — si bietii prunci cu dile intregi — nu au nici macar o bucatara de malaiu; — daca inca creditoriulu nu voiesce

Colonu dupa placerea sa, inca si fora voi a Domnului locului a se casatorí, in invetiaturi, si Sciintie a se deprinde, a invetiá messerii, si mestesiuguri, si cu acestea, séu acelea in totu loculu a puté trai, si a se castigá.

A treia: Nici unu Colonu, nici feiorulu lui, nici fét'a séu altu cineva din famili'a, séu cas'a lui, nu se pote preste voia silu la slujbele curtesei a Domnului locului, ei se lasu fiesce care in sloboda voi'a sa, si intrá intr'unele ca acelea slujbe, de va vré a le primi, si despre acelea cu Domnulu Locului de buna voia va puté face tocmeala de Simbrie, cum i va placé.

A patra: Fiesee care Colon pote dupa placerea sa, si precum vré, tote Lucrurile sale cele mutatórie si agoniste, adeca d. . . . ta Pretiurea Pamenturilor, Riturilor, Moriloru, séu Viiloru a le vinde, darui, schimbá, zelegi, Prunciloru, séu altoru Rudenii cu Testamentu a le dà, séu cui i va mai placé a le lasu, cu unu cuventu: despre acelea dupa plina voi'a sa a rondu, intregu remanendu Legiuítulu iusiu, séu Dreptulu celu de pururia a Domniloru Lo-

curiloru; inca cu acésta intelegere: Greutatile séu datorile, cele ce pe langa aceste funduri (in cátu adeca prin Domnime nu s'ar resplati:) de vendoritoriu, séu Lasatoriu se tienu, se tréca la Cumperatori séu la cel'a carui acelea i s'au lasatu, si care adeveratu intra in Moscenirea loru.

A cincea: Pentru ca mai bine sé fia intarita aperarea Coloniloru intru cele ce stepanescu ei, milostivese ronduim, ca inca nici de pre vétr'a, au Sessi'a Colonésca, séu ori ce alte funduri ale sale, foră legiuitta, si destulua Pricina, si foră mai naintea Cundescerea Comitatului seu, ei, séu ori cine moscenii a loru, se nu se pote scote afara, séu turburá, ci in pacinica si ne'ngàimacit'a moscenirea celor'a pururia se se lase, si nici dintr'unu Locu, séu Comitatul la altul foră voi'a loru se stramute.

A siese: Intr'altele lucruri, care nu sunt cuprinse intru aceste Punturi, Colonii or avé a se dreptu la libertate, ca politicu si economu ni dreptulu nostru de libertate, ca monarcu si omu de omenia ne ascura că eliberarea mun-citoriloru a fostu pururia nisint'a lui. — Pe esemplariulu ce l'avemu nainte, mai este scrisu cu man'a o comitiva in limb'a ungurésca, dàmu cu socotela că este de la comitatul, dar fiindu ruptu coltiulu chartiei, comitiv'a are mai multe lacune, precum si subscriverea respectivului oficiali e rupta de totu. Noi reproducendu si comitiv'a, lacunile le însemnám cu puncte. Testulu acestei comitive este:

Felséges Urunk Parantsolattyábol ezen Patens publicaltattik, mellyból ki tetzi. 1º Hogy a Jobbágynak név eltöröltették, következésekben a volt Jobbágynak is Szabadmenete-lük lesznek. 2º Hogy valamint a Taxasokk annak előtér a Törvények és az Urbariom értelme szerint: ugymost az örökök séges Rendelésekkel a mennyire a Törvény, és az Urbariom meg engedi, szabad rétni avagy ajándékozni magok által szerzett Jovai-kat, és így ha a volt Jo mennyi tar-toztok elérő mind Királyi mind Földi Uraság adóját lefizetni. Sig. . . . Per. Jur. Notarium *

pana una alta a vinde tota avereia nefericitului debitoriu, — dupa ce din 50 fl. si-au urcat capitalul la 200 fl. atunci ilu mai astăptă cu interese căte de 60—70 fl. la suta — pe anu. Si asia sermanulu omu cu totu ce caseiga cu sudorile săde, abia solvesce interesele; unde sunt apoi subsistinti' si alte dări? Aci inca sum gata a servi cu fapta.

In astfelui de impregiurari me intrebui adese ori: că unde vom ajunge? Mai pôte fi aci vorba de inaintarea nostra?

Sermane poporu! sermana natiune! ce fii lasi cresci tu la peptulu tau, si cum dai laptele tau, sudorea ta sierpiloru — carii in urma te musica si te inveninédia; si cu tôte acestea strigămu: scôle, gimnasia, academie, teatre etc. — dar potu-se realisá aceste idei maretie — in zate impregiurari? nici decât! căci pana ce nu va conurge si poporulu carele este multimea, — pana atunci — nu se va poté nemicu, pe langa tôte bunavointi'a.

Câtu de necesaria ar fi ună „Banca generală” ori si „provinciale de creditu,” câtu ar fi de bine candu tôte fondurile natiunale, tôte fondurile institutelor ce avemu — ar servi de imprursutu pentru poporu, carele de o parte s'ar ajutoră materialminte forte multu, de alta parte si spiritualminte! si numai astfelu am poté să ne ascurără materialminte si să ne luminiăm spiritulminte.

Si pentru ce să se folosesc strainii de capitalele si fondurile noastre natiunali? Pôte că ar afirma cineva că poporulu nostru nu ar solvi interesele regulatu, dar acăstă nu stă, căci daca solvesce elu dupa 100 fl. la anu interese căte de 100—150 fl. cu atâtua mai usioru si regulatu va solvi 6' fl. ori macaru si 10 fl. si se impresiune ar face a supr'a lui acăstă, s'ar vede indata; — căci daca apoi am dice că ni lipsescu scôle, academie, teatre etc. poporulu, sum convinsu că-si va face detorinti'a. Căci va ave apoi si voia si de unde — a contribui.

Faca ceriul ca vîcea mea debila să afle resunetu in inim'a acelora, in acaroru mani si potere stau tôte acestea si apoi in 3—4 ani mai multu am inaintă de câtu in 300 de ani.

Faca ceriul ca ochii aceloru barbatii mari ai natiunei noastre, in a caroru mani este pusul destinulu natiunalu — să se intorece a supr'a poporului nostru — carele este fundamentalu esistintie natiunali, — si atunci ideile si aspiratiunile noastre vor devensi realitate, si mai bine o fapta decât 100 de vorbe. „Se vomu si se va poté, să ne luminăm si vomu fi!”

Bodesci, in iuniu 1871.

Nicolau Butarin, m. p.

Lipora, in 22 iuniu 1871 n.

In Nr. 48 alu pretinuitului diuariu „Albina” „Mai multi economi” din Sistarovetiu, vinu a me denunciat in publicu — invintindume, că nu am voit a-i primi să-si asigur redie granele contr'a grandinei la banc'a romana „Transilvania” pe care o reprezentau ca a-gintie etc.

Invintuirea acestea, dechiaru că nu le potu primi, deoarece eu am spusu precisu amintitiloru economi, că neavendu de la directiunea bancei instructiunile si blanchetele necessarie si neavendu cunoscintia despre deschiderea acestui ramu de asigurare — primirea ascuratiunei mi e imposibile, — cerendu-li totodata scusa pentru că din caus'a multelor ocupatiuni, nu am timp si mai departe a stă cu ei la vorba.

Totu acei economi din Sistarovetiu ceru de la mine deslucire, pentru ce tienu tabl'a pe parete decă nu primesc ascuratiuni?

Respnnsulu cu care li potu servi este: tabl'a pe parete ca agito o tienu, — căci primescu ascurari contr'a vietii si a focului, pentru cari ramuri am si primitu agentur'a. De poftau economii Sistarovetieni o astfelui de ascurare, afirmu pe consintint'a mea că nu lisi si respinsu cererea.

Nu potu se-mi espliu scopulu la care tientescu economii Sistarovetieni, candu mi facu invintuire neasteptate si ceru de la mine in publicu responsu prin cuvinte atâtua de sare — candu eu dejă li-am spusu ce eră de spusu privative. —

In consintint'a mea curata de romanu, incheiu eu sentint'a ce-mi adresăda ei mie; „Asia sunt faptele unoru economi romani natiunalisti, cari prin polemii vréu se tréca de ómeni invetiai!” Davidu Simonu.

AVISARE.

In urm'a conclusului din 14 iuniu a. c. alu comitetului arangiatoriu pentru primirea adunarei generali a associatiunei romane transilvane, tienende in urbea Fogarasiu, la 7 si 8 augustu a. c., sunt cu onore rogati toti acei P. T. Domni cari vor voi se participe la siedintele adunarei numite, ca să binevoiesca a se insinua la subscrisulu primari urbanu, presedintele acelui comitetu, celu multu cu două septemani inainte de tienerea siedintelor, si adeca pana in 26 iuliu a. c. inseminandu detaliu, că cum voiescu a participa singuri, săn si stimatele famili?

Toti acei spectati espeti insinuati cari vor sosi de catra Sibiu, si vor poté castigá informatiune despre cuartirulu dejá procurat la localulu postei reg. ung. din locu, ér aceia cari vor veni de catra Brasovu la otelul „Cetatea Parisu” asemenea din locu.

Fogarasiu, in 22 iuniu 1871.

Georgiu P. Fogarasiannu.

Din dieces'a Caransebesiului.

Conformu §-ui 15. din statutele Reuniunii invintatoresci din dieces'a Caransebesiului, adunarea de comitetu are a se tiené de două ori in fie-care anu. Dupa unu avisu publicat in diuariulu „Albina,” siedint'a prima a comitetului a fostu determinata pe 1/13 aprilie a. c. despre resultatulu ei insa nu se scie nimicu, deoarece nu s'a publicat protocolul respectivu.

Consideraudu dara, că de la tienerea acelei siedintie sunt două luni de dile, in care restimpu a fostu posibila publicarea protocolului;

Considerandu că la acea siedintia se va fi desbatutu si medilöcele, ce sunt de a se luă la viitor'a adunare generala tienenda inca in toamna anului curentu, cari sunt de mare interesu pentru invintatorii din intrég'a diecessa, si se va fi decisu conformu §-ulu 17. lit. d) in privint'a tienendelor disertatiuni, cu cari de timpuriu trebuie invintatorii să se pregatesca;

Considerandu in fine, că toti invintatorii dar mai cu séma membrui Reuniuniei, se interesă de tôte afacerile ei, — subscrisul vine a indreptă catra cei competenti urmatori'a

Interpelatiune:

1. Afu de lipsa si credu cei competitinti că e timpul pentru publicarea protocolului de sub intrebare? si deea credu

2. De ce nu-lu publica?

Unu membru actualu alu Reuniunei.

Nr. 192. Epit.

Circulara emise de Consistoriulu gr. or. oradantu.

XII.

Si pana candu se va procură o conscripție exactă, din carea să se potă tiené aici in evidintia fundulu instructu si alte averi ale senguraticelor biserice, — se insarcină tôte oficiale protopresbiterali: ca inventariale bisericeșlor din tracturile submanuate, să le substérne aici cătu se potă mai curendu, adornate pe anul trecutu 1870 dupa usulu de mai nainte.

Oradea-mare, 10 maiu 1871.

Consistoriulu gr. or. oradantu.

XIII.

Nr. 193. Epit.

Pana candu se va regulă modalitatea, după care va să se eserțeze in venitoriu supraveghierea consistoriala facia cu bugetele si ratuniile anuali ale senguraticelor comune bisericești, — e de a se face unu sumarul din soctile bisericești, revedute si aprobatate de reprezentant'a comunei bisericești, espunendu-se in acel'a rubricele principali ale venitului si ale erogatiunei dimpreuna cu bilantul acelora, si cu aretarea statului activu si pasivu alu bisericii.

Sunt dar insarcinate tôte oficiale protopresbiterali: ca de la fie-care comuna bisericeșca din tracturile submanuate să substérne aici cătu mai curendu căte unu sumarul alu ratiniilor bisericești, gatit pe anul trecutu 1870 in modulu mai susu.

Oradea-mare, 10 maiu 1871.

Consistoriulu gr. or. oradantu.

XIV.

Nr. 287. Epit.

Mai multe comune din comitatul Bihareu au cerutu si au castigatu invintuire de la locurile mai inalte, ca se potă vinde oblegatiunile imprumutului de statu sublegatiunti'a, de a se folosi pretijulu acelora pe scopuri bisericești sau scolare; dar dupa reporturile facute aici si intemplatu unde si unde: că banii primiti

in pretiulu oblegatiunilor atinse nu s'au folosit pe scopulu loru, ci dupa arbitriul unoru primari comunali s'au spesatu pe alte scopuri, si asia s'au causat scurtari mari bisericei si scolei in cele materiali.

Pentru a se scuti bisericele si scolele noastre de astfelu de pagubire, sunt insarcinate tôte oficiale protopresbiterali: ca prin orgauele locali ale senguraticelor comune bisericești să-si cascige foră aménare cunoscintia, si apoi să faca aicia reportu despre acestea: deca s'au vendutu său ba oblegatiunile de statu in folosul bisericei său alu scolei? si de cumva s'au vendutu: ce s'au facutu cu pretiulu acelora, a nume: 6re astă se sum'a inca întrăga, la cine e elocata si sub ce garantia? — său dora s'au spesatu tota, ori numai o parte, pe ce scopu, si sub a cui manipulare?

Se pune totodata in detorinti'a comitetelor si epitropisloru parochiali a fi cu tota bagarea de séma, ca nu cumva in modulu atinsu mai nainte să se intempele bisericei său scolelor noastre vre-o scurtare; unde se intielege de sine: că banii, cari se vor si spesatu pe alte scopuri, numai decât vor trebui să se restituie destinatiunei loru, si pentru pastrare să se prede la epitrop'ia parochiala; ér casurile de renitentia vor fi de a se areta aicia pentru lecuire.

Oradea-mare, 10 maiu, 1871.

Consistoriulu gr. or. oradantu.

RESPUNSURI:

Dlu V. R. in Sibiu. Pre marti său miercuri asteptăm să vina Dlu B. — rezervaramu deci MSale a recomandă cau'a importanta.

Dlu G. P. in Chesintiu. N'am primitu articulul ce dici că ni l'a tramsu „poporul.” De altintre, dlu Redactore este absente. —

Mai multoru dni corespondinti ai nostri. Tote corespondintele se vor publica dupa rondu, numai inca putințelu timpu.

Escriere de concursu.

pentru trei stipendia.

Societatea „Transilvania” din Bucuresci creădă trei stipendia de căte 150—200 galbeni pe anu, cu incepere de la octombrie 1871, pentru juni romani, cari ar voi să studieze la un'a din universitatile din Francia, Italia sau Belgia.

Potu conurge la aceste stipendia juni romani de preste Carpati, fia din Tran ilvania sau Bucovina, fia din tienoulul Satu-marei sau Maramuresului, alu Urbei-mari sau alu Aradului, fia din Baatu, — cari au terminat celu putințelu clasele gimnasiali si au facutu esamnenul de maturitate.

Concurrentii se vor adresă mai antau la un'a din cele trei asociatiuni literarie de preste Carpati, din Sibiu, Aradu si Cernauti, cu petitiune, pe langa care vor slaturi testimoniul de maturitate, atestatul de botezu, testimoniul de paupertate si certificatul medicale. Ei vor areta totu o data in petitiune studiulu specificu spre care au mai multa aplecare.

Comitetele respective ale asociatiunilor literarie romane de preste Carpati vor binevoi a inainta comitetului societatii „Transilvania” din Bucuresci numele, impreuna cu actele relative, ale acelor concurrenti, pre cari ii vor găsi mai demnii de a obtine stipendiale societatii „Transilvania,” binevoindu a face tôte observatiunile si lamuririle ne-esarie in privint'a fie-carui din cei recomandati.

Comitetul societatii „Transilvania” va designa trei stipendisti dintre cei recomandati.

Alegerea obiectului studiului, precum si a institutului unde au a se face studiale, aparțiene comitetului societatii. Unul din stipendisti se va tramite pentru montanistica, alu doilea la scola de puncti si siosele (ecole des ponst et chausées); ér alu treilea pentru o alta școală esactă.

Liberi sunt concurrentii a se adresă si de a dreptulu catra comitetul societatii „Transilvania” in Bucuresci, si comitetul va poté designa si din acestia, intru cătu naționalitatea si meritul loru n'ar fi supuse nici unei indoieri.

Cei designati de catra comitetul societatii „Transilvania” vor dă in scrisu că au luat actu de dorinti'a societatii, expresa in art. 4 din statute.

Ei vor fi detori a tramite regulatu la comitetu certificate de studia in tôte form'a, si apoi in casul candu acelea n'ar corespunde acceptarii, stipendiul li se va detrage*).

* Onorab. societate „Transilvania” din Bucuresci să binevoiesca a mi spune si terminul concursului acestuia!

Red. „Alb.”

26—1871.

Comitetul centralu pentru serberea intru memor'a lui Stefanu celu Mare.

Escriere de concursu.*)

Comitetul centralu pentru serberea intru memor'a lui Stefanu celu Mare — róga pe toti acei frati Junii romani academicici, cari voiesc a contribui la serbare prin elaborarea unei cuventari festive, ca să binevoiesca a si inainta elaboratle catra Comitetul centralu pana in 20 iuliu 1871. —

Cuventarea festive se va tiené nainte de depunerea urhei sacrautive pe mormentu.

Comitetul ar dori ca la elaborarea cuventarii să se considere urmatörile puncte:

1. Cuventarea se nu fia pré langa.

2. Să fie in unu stilu cătu se pote de poporul.

3. Să se concentreze in rolulu istoricu naționalu alu lui Stefanu celu Mare.

4. Să accentueze cu deosebi anul 1470; (Putna, Unirea).

5. Să nu faca alusioni intentioase la imprejurările politice de adi.

Comitetul va rogă pre trei literati romani renumescuti ca să binevoiesca a compune o comisiune spre alegerea celei mai bune dintre cuvantările incurve. (Nu cu man'a propria scris. Numele autorului in o coperta sigilata etc.)

Sperăm, cumea scopulu maretu va indemna pre cele mai eminente poteri ale Junimii romane academicice a-si depune tributul spiritualu pe altariul dedicat de fratii sei intru memor'a marelui Romanu !

Viena, in 20 iuniu 1871.

In numele Comitetului:

V. Bumbacu m. p. Ioanu Slaveiu.

*) Stimatele Redactiuni romane sunt rogate ca să binevoiesca a reproduce aceasta „Escriere de concursu.”

Comitetul.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochie din Madaras, comit. Bihorului, protopresbiteratul Oradei-mari, cu care parochia sunt impreunate emolumintele urmatörile: una sesiune de pamant, birulu de la 160 de case, — căte una vica de bucate de la o casa si stolele inadinate.

Doritorii de a recurge la aceasta parochie de clas'a prima sunt avisati a tramite recursurile loru bine adornate cu testimoniu despre calificatiune si sciintie seavarsite — pana in 27 iuniu a. c. st. v. Comitetului parochialu, adrestate de a dreptulu protopopului tractualu in Oradea-mare. Alegerea va fi in diu'a susu insinuata adeca in 27 iuniu,

Madaras, in 23 maiu 1871.